מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל את כל 8 היחידות המרכזיות באתר בסדר הגיוני ומדורג
- לחזק זיהוי מושגי לשון דרך דוגמאות ומשחקים מוכרים מהאתר
- להתכונן למבחן מסכם הכולל את כל נושאי הלשון בחט״ב
- לתת כלים לתלמידים ותלמידות לתרגל באופן עצמאי בכמה מפגשים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – זיהוי חלקי דיבר

1. ד – תואר הפועל
2. א – שם תואר
3. ב – הוא שר טוב
4. ג – על
5. ב – שם תואר

חלק ב׳ – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – הפועל: זמן, גוף ושורש

1. כ-ת-ב
2. ריצה
3. עתיד
4. ד-ב-ר
5. לימוד

חלק ג׳ – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – חשיבה ויישום

1. נכון – הסיומת "תי" מציינת גוף ראשון יחיד בזמן עבר

חלק ד׳ – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – התאמת צורות הפועל

1 – ג (עבר, גוף ראשון יחיד)
2 – ד (הווה, גוף רבים)
3 – א (עתיד, גוף שני רבים)
4 – ב (ציווי, גוף שני רבים)

חלק ה׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – זיהוי בסיסי

1. א – בית ספר
2. ב – שם תואר
3. ב – לדנה

חלק ו׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – בדיקת ידע

1. לא נכון – בסמיכות יש סדר קבוע: קודם הנסמך ואחריו הסומך, למשל 'בית ספר' ולא 'ספר בית'.
2. נכון – מאזכרים הם מילים כמו הוא, היא, זה, זאת, שמחסכות חזרה ומפנות למה שנאמר קודם.

חלק ז׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – תרגול והשלמה

1. הספר
2. כלה

חלק ח׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – התאמה

1 – ג (סמיכות)
2 – ו (שם ותואר)
3 – א (סמיכות)
4 – ב (שם ותואר)
5 – ד (סמיכות)
6 – ה (שם ותואר)

חלק ט׳ – פרק 3 • סימני פיסוק – זיהוי בסיסי

1. ב – סימן שאלה
2. ג – סימן קריאה
3. ב – נקודתיים

חלק י׳ – פרק 3 • סימני פיסוק – תרגול לפי טקסטים

1. נכון – הפסיק מפריד בין חלקי משפט או פריטים ברשימה
2. לא נכון – מירכאות מסמנות ציטוט או דברי מישהו, לא הסבר
3. לא נכון – בטקסט יש גם משפטים שמסתיימים בסימן שאלה ובסימן קריאה

חלק י״א – פרק 3 • סימני פיסוק – השלמה, התאמה ויישום

- 1. מירכאות
- 2. נקודתיים

חלק י״ב – פרק 3 • סימני פיסוק – התאמה בין סימן לתפקיד

- 1 – ד (הפרדה בין פריטים ברשימה)
- 2 – א (הקדמה לפירוט או דוגמה)
- 3 – ב (ציטוט דברי מישהו)
- 4 – ה (הוספת הערה או הסבר קצר)
- 5 – ג (הפרדת תוספת בתוך המשפט)

חלק י״ג – פרק 4 • כתיבת טיעון – הכרת מושגי יסוד

- 1. א – העמדה המרכזית שהכותב רוצה לשכנע בה
- 2. א – ההסבר שמחזק את הטענה
- 3. א – לכן

חלק י״ד – פרק 4 • כתיבת טיעון – הכרת מושגי יסוד (המשך)

- 1. נכון – עובדה היא מידע שאפשר לבדוק במציאות
- 2. נכון – דעה היא עמדה אישית של הכותב

חלק ט״ו – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי בטקסטים

- 1. תלבושת

חלק ט״ז – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי בטקסטים (המשך)

- 1 – ד (העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה)
- 2 – א (ההסבר שמחזק את הטענה)
- 3 – ב (מקרה שממחיש את הטענה)
- 4 – ג (חיזוק הטענה בסוף הטקסט)

חלק י״ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – היכרות עם ניבים

- 1. ב – אדם טוב ונדיב
- 2. ב – משמעות שונה מהמשמעות המילולית של המילים
- 3. ב – כאב לו הראש אחרי המשחק
- 4. ב – שתק ולא גילה סוד
- 5. ב – ספורט ותחרות

חלק י״ח – פרק 5 • ניבים וביטויים – השלמת ניבים בהקשר

- 1. לב
- 2. ראש
- 3. קטנה
- 4. מים

חלק י״ט – פרק 5 • ניבים וביטויים – הבנה וכתיבה

- 1. מדובר בניב: הביטוי אינו מילולי אלא מתאר תכונה של אדיבות ונתינה.
- 2. משפט לדוגמה שמשתמש ב'עין טובה' במשמעות של נדיבות ושמחה בטוב של אחרים.
- 3. תשובה לדוגמה שמסבירה את ההבדל בין המשמעות המילולית למשמעות המושאלת של הניב שנבחר.

חלק כ׳ – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט וחזרה מסכמת – זיהוי יסודי

- 1. א – מודעה
- 2. ב – הוראות
- 3. א – מי כתב את הטקסט

כרטיס יציאה – מה לחפש

- לבדוק שהתלמיד/ה מזהים נכון חלק דיבר, זמן וגוף של הפועל, ושורש מילה
- לבדוק הבחנה נכונה בין סמיכות לשם ותוארו, זיהוי מאזכר מתאים בהקשר הטקסט
- לבדוק שבנו טיעון הכולל נימוק ברור, וזיהו נכון סוג טקסט ופרטי תעודת הזהות שלו

טיפים להפעלה:

- מומלץ לעבוד פרק אחד או שניים בכל שיעור, ולא לנסות לסיים הכול במפגש אחד
- לתלמידים ותלמידות המתקשים ניתן להיעזר בגרסת חנ״מ עם פחות אפשרויות ורמזים מדורגים
- לעולים חדשים מומלץ להשתמש בגרסה המותאמת עם משפטים קצרים ומילון מונחים
- ניתן לשלב בין עבודה עצמאית בחוברת לבין המשחקים האינטראקטיביים באתר לגיוון השיעור

חוברת תרגול – לשון בחט״ב: משחקים ופעילויות

לשון בחט״ב – משחקים ופעילויות

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – חלקי הדיבר והפועל
2. פרק 2 – צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים
3. פרק 3 – סימני פיסוק
4. פרק 4 – כתיבת טיעון
5. פרק 5 – ניבים וביטויים
6. פרק 6 – סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט וחזרה מסכמת

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – לשון בחט"ב: משחקים ופעילויות

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת יש פרקים לפי נושאי הלשון. עובדים פרק אחר פרק, לבד או עם חברים. בסוף כל פרק בודקים תשובות.

📖 מילון קטן:

חלק דיבר	סוג המילה במשפט - שם עצם, פועל, שם תואר ועוד
תואר הפועל	מילה שמתארת איך נעשית הפעולה, למשל 'מהר'
צירוף סמיכות	שתי מילים שיוצרות יחד משמעות אחת, כמו 'בית ספר'
שם ותוארו	שם עצם ומילה שמתארת אותו, שמתאימים במין ובמספר
מאזכר	מילה כמו 'הוא' או 'זה' שמחליפה מילה אחרת בטקסט
סימן פיסוק	סימן בכתב שעוזר להבין את המשפט, כמו פסיק או נקודתיים
טיעון	טענה עם נימוקים ודוגמאות שמטרתם לשכנע
ניב	צירוף מילים שמשמעותו שונה מהמשמעות המילולית, כמו 'לב זהב'
תעודת זהות לטקסט	פרטים שמזהים טקסט: מי כתב, למי, מתי ולמה

1 חלק א' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – זיהוי חלקי דיבר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. "מהר" – איזה חלק דיבר?

א) שם עצם ב) פועל ג) שם תואר ד) תואר הפועל

2. "הגבוה" – איזה חלק דיבר?

א) שם תואר ב) פועל ג) מילת יחס ד) תואר הפועל

3. מצאו את המשפט שבו "טוב" מתאר איך עושים משהו

א) זה ספר טוב ב) הוא שר טוב ג) יש לה לב טוב ד) קיבלנו ציון טוב

4. מצאו את מילת היחס במשפט

א) הספר ב) מונח ג) על ד) השולחן

5. "השחור" – איזה חלק דיבר?

א) שם עצם ב) שם תואר ג) פועל ד) תואר הפועל

2 חלק ב' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – הפועל: זמן, גוף ושורש

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה "כתבנו" הוא _____

2. שם הפעולה של הפועל "לרוץ" הוא _____

3. הפועל "נכתוב" הוא בזמן _____

4. השורש של המילה "מדברים" הוא _____

5. שם הפעולה של הפועל "ללמוד" הוא _____

3 חלק ג' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – חשיבה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הפועל "ישבתי" הוא בזמן עבר, בגוף ראשון יחיד	☐	☐

4 חלק ד' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – התאמת צורות הפועל

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כתבתי	___	**א.** עתיד, גוף שני רבים
2. כותבים	___	**ב.** ציווי, גוף שני רבים
3. תכתבו	___	**ג.** עבר, גוף ראשון יחיד
4. כתבו!	___	**ד.** הווה, גוף רבים

5 חלק ה' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה צירוף הוא סמיכות?

א) בית ספר ב) בית גדול ג) בית ירוק ד) בית ישן

2. מה תפקיד המילה 'חכם' בצירוף 'ילד חכם'?

א) שם עצם ב) שם תואר ג) פועל ד) מילת יחס

3. למי מתכוונת המילה 'היא' במשפט?

א) לספר ב) לדנה ג) לקריאה ד) לאהבה

6 חלק ו' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – בדיקת ידע

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בצירוף סמיכות אפשר להחליף את סדר שתי המילים בלי שישתנה המשמעות.	☐	☐
2	מאזכר הוא מילה שמחליפה או מצביעה על מילה שכבר הוזכרה קודם בטקסט, כמו 'הוא' או 'זה'.	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – תרגול והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשמוסיפים ה' הידיעה לצירוף הסמיכות 'בית ספר' מקבלים: בית _____

2. 'שמלה של כלה' בלשון סמיכות: שמלת _____

8 חלק ח' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בית ספר	___	**א.** סמיכות
2. בית גדול	___	**ב.** שם ותואר
3. חדר אוכל	___	**ג.** סמיכות
4. חדר נקי	___	**ד.** סמיכות
5. עוגת שוקולד	___	**ה.** שם ותואר
6. עוגה טעימה	___	**ו.** שם ותואר

9 חלק ט' – פרק 3 • סימני פיסוק – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה סימן בא בסוף משפט שואל?

א) נקודה ב) סימן שאלה ג) סימן קריאה ד) פסיק

2. איזה סימן בא בסוף משפט נרגש?

א) נקודתיים ב) פסיק ג) סימן קריאה ד) מירכאות

3. איזה סימן בא לפני רשימה?

א) סימן קריאה ב) נקודתיים ג) סימן שאלה ד) מירכאות

10 חלק י' – פרק 3 • סימני פיסוק – תרגול לפי טקסטים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	פסיק משמש להפריד בין פריטים ברשימה	☐	☐
2	מירכאות משמשות לציין שבמשפט יש הסבר נוסף	☐	☐
3	בטקסט 'הפתק בתיק' כל המשפטים מסתיימים בנקודה בלבד	☐	☐

11 חלק י"א – פרק 3 • סימני פיסוק – השלמה, התאמה ויישום

השלימו את המילה החסרה.

1. כשרוצים לצטט בדיוק את מה שמישהו אמר, משתמשים ב- _____

2. בטקסט 'יום ניקיון בחוף הכנרת' אחרי המילים 'המטרה הייתה פשוטה:' מופיע סימן ה- _____

12 חלק י"ב – פרק 3 • סימני פיסוק – התאמה בין סימן לתפקיד

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פסיק	____	**א.** הקדמה לפירוט או דוגמה
2. נקודתיים	____	**ב.** ציטוט דברי מישהו
3. מירכאות	____	**ג.** הפרדת תוספת בתוך המשפט
4. סוגריים	____	**ד.** הפרדה בין פריטים ברשימה
5. קו מפריד	____	**ה.** הוספת הערה או הסבר קצר

13 חלק י"ג – פרק 4 • כתיבת טיעון – הכרת מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה טענה?

(א) העמדה המרכזית שהכותב רוצה לשכנע בה (ב) דוגמה מהחיים (ג) משפט שאלה פתיחה

(ד) סיכום הטקסט

2. מה תפקיד הנימוק?

(א) ההסבר שמחזק את הטענה (ב) כותרת הטקסט (ג) שם הכותב (ד) משפט הפתיחה

3. בחרו מילת קישור טיעונית

(א) לכן (ב) פתאום (ג) אתמול (ד) שם

14 חלק י"ד – פרק 4 • כתיבת טיעון – הכרת מושגי יסוד (המשך)

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משפט עובדתי אפשר לבדוק ולאמת	☐	☐
2	משפט של דעה מבטא רגש או עמדה אישית ולא ניתן לבדוק אותו כעובדה	☐	☐

15 חלק ט"ו – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי בטקסטים

השלימו את המילה החסרה.

1. בטקסט חולצה אחת לכולם עולה השאלה אם צריך בבית הספר _____ אחידה

16 חלק ט"ז – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי בטקסטים (המשך)

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. טענה	____	**א.** ההסבר שמחזק את הטענה
2. נימוק	____	**ב.** מקרה שממחיש את הטענה

3. דוגמה	___	**ג.** חיזוק הטענה בסוף הטקסט
4. סיכום	___	**ד.** העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה

17 חלק י"ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – היכרות עם ניבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הפירוש של 'לב זהב'?

(א) אדם קר ואדיש (ב) אדם טוב ונדיב (ג) אדם עשיר מאוד (ד) אדם חכם במיוחד

2. מה זה ניב?

(א) רק משמעות מילולית (ב) משמעות שונה מהמשמעות המילולית של המילים

(ג) משמעות הפוכה תמיד (ד) אין לו שום משמעות

3. באיזה משפט 'ראש' זה חלק גוף ממש?

(א) היא ראש הכיתה (ב) כאב לו הראש אחרי המשחק (ג) יש לו ראש גדול ואחריות

(ד) הוא שבר את הראש על הבעיה

4. מה הפירוש של 'מים בפה'?

(א) שתה הרבה מים (ב) שתק ולא גילה סוד (ג) התרחץ במים (ד) דיבר בקול רם

5. מאיפה לקוח הביטוי 'ראש בראש'?

(א) בישול (ב) ספורט ותחרות (ג) טבע (ד) מוזיקה

18 חלק י"ח – פרק 5 • ניבים וביטויים – השלמת ניבים בהקשר

השלימו את המילה החסרה.

1. היא עזרה לכולם בלי לבקש תמורה, יש לה _____ זהב.

2. מי שמוכן לקחת אחריות ויוזמה אומרים עליו שיש לו _____ גדול.

3. הניב 'כל טיפה נחשבת' מלמד שגם תרומה _____ חשובה מאוד.

4. מי ששומר סוד ולא מספר לאף אחד אומרים עליו ששמר _____ בפה.

19 חלק י"ט – פרק 5 • ניבים וביטויים – הבנה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה הניב 'לב זהב' לא קשור לחלק גוף אמיתי ולא למתכת.

2. כתבו משפט אחד משלכם שבו תשתמשו בניב 'עין טובה' במשמעותו הנכונה.

3. בחרו ניב אחד מהטקסט 'ראש בראש עד השריקה' והסבירו בשתי שורות את ההבדל בין משמעותו המילולית למשמעות הניב.

20 חלק כ' – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט וחזרה מסכמת – זיהוי יסודי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה טקסט מזמין אנשים לבוא לאירוע?

א) מודעה ב) הוראות ג) מאמר מידע ד) כתבה

2. איזה טקסט אומר לנו מה לעשות, שלב אחר שלב?

א) כתבה ב) הוראות ג) מודעה ד) מאמר דעה

3. מי כתב את הטקסט?

א) מי כתב את הטקסט ב) למי הטקסט מיועד ג) מתי נכתב הטקסט ד) איפה פורסם הטקסט

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להבחין בין חלקי הדיבר העיקריים ולזהות את זמן הפועל וגופו?

האם אני יודע/ת לזהות צירוף סמיכות, שם ותוארו, ומאזכר בתוך טקסט?

האם אני יודע/ת לבנות טיעון עם טענה ונימוקים, ולזהות סוג טקסט ותעודת זהות שלו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀